

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Catechesis Pverilis

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1543

VD16 M 2628

De Reditibvs Ecclesiasticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33561

gistratus ut depellant latrocinia & puniant manifesta delicta, Rom. 13. Cum autem bellum sit una ex acerbissimis pœnis, quibus Deus punit mundum, pleraq; accidunt in bellis atrociora, quam exacta norma iustitiæ postulat. Nec medium in his actionibus accuratè constitui potest, sed si principalis causa iusta est, bellator sciat militiam illam esse licitam, & res occupatas iuste possideri. Ceterum bellator si est pius, non suscipiet nisi necessaria bella, moderabitur non necessariam crudelitatem. Denique in multis rebus non sumit sibi licentiam usitatam impijs militibus.

DE REDITIBVS

Ecclesiasticis.

ECCLESIA habet opus aut collationibus, aut re-
reditibus, propter tres causas. Primum,
ad alendos ministros Evangelij.

Secundo, ad scholas conseruandas, ubi sum-
ptus suppeditandi sunt doctoribus, & aliquibus
pauperibus scholasticis. Tertio etiã alij uerè pau-
peres ex publico iauandi sunt. Propter has tres
causas opus est ecclesiæ facultatibus, sicut &
Paulus iubet ministros ab ecclesia ali. Item suppe-
ditari pauperibus. Et quoniam populus tenuiter
confert, principum officium est, constituere ec-
clesijs redditus aut pensioes, sicut etiam significat
Esaias

Esaias

Esaias capite 49. cum ait, **R**eges erunt nutritiui tui, & reginae nutrices. Et ex **A**ugustino & historijs apparet, has initio causas fuisse donationum **E**cclésiasticarum. At dominium harum rerum pertinet, non ad pontifices, aut principes, aut populum, sed ad ecclesiam, hoc est, nec episcopis, nec principibus, nec populo licet hos redditus transferre ad alios usus, quam ad conseruationem ministerij & studiorum.

Hinc facile iudicari potest, multiplicia esse furta in hoc genere, quia omnes qui fruuntur his bonis, neglecto ministerio **E**uangelij, & neglectis studijs, peccant. **H**ic est ingens numerus episcoporum, canonicorum & monachorum, qui non sunt usui ecclesiae, qui deuorant facultates ecclesiasticas, cum interea esuriant pastores, aut nulli habeantur, & negligantur studia.

Huius rei imago in historia passionis **C**hristi proposita est. **S**icut enim milites diuidunt uestes **C**hristi, & de eis sortiuntur, ita principes & potentes partiuntur inter se episcopatus & sacerdotia, neglecto ministerio & neglectis studijs. **D**onatistarum **E**cclésijs publici magistratus auferrebant facultates, & transferebant ad pias ecclesias, qua de re & si conquerabantur **D**onatistae, & disputabant propter dissensionem dogmatum

tum

tum nemini eripiendas esse facultates, tamen **Au**gustinus respondit hanc pecuniam esse ecclesie, ideoque recte per superiores magistratus eripi his qui non pertinent ad ecclesiam, & transferri ad ueros usus ecclesie. Discernenda etiam sunt in hoc casu priuatae facultates et alienae. Peccant igitur grauissimè & alij, qui ita diripiunt facultates ecclesiasticas, ne quid inde decidatur ad usus ecclesie. Peccant et respublicae, quae nihil conferunt ad conseruationem ministerij & studiorum. Haec furta non sunt leuia peccata, sicut testantur grauissimae conciones in Prophetis, ubi **D**eus seuerissimè minatur illis, qui non iuuant ministros templi, ubi debent iuuare, aut conferre ad eos iuuandos. **H**aggai primo, **A**edificate domum meam, & placebitis mihi. **A**tem, **D**omus mea deserta est, & festinat unusquisque ut suam domum extruat. **I**deo prohibui ne caelum det rorem, & ne terra sit foecunda. **E**t **M**alachiae 3. **I**nferte omnem decimam in horreum meum, & aperiam uobis cataractas caeli, & effundam benedictionem, id est, incrementa, augmenta, abunde. **E**t prouerbior. 3. **H**onora **D**eum de tua substantia, & de primicijs omnium frugum tuarum, & implebuntur horrea tua saturitate, & uino torcularia redundabunt. **I**n his operibus uult

H**D**eus

Deus exerceri fidem, quæ si adesset, liberaliores
essemus in hoc genere officiorum. Si enim uerè
expectaremus à Deo facultatum conseruationē,
perfecto libentius largiremur.

DE OCTAVO PRAECEPTO.

Quid præcipit octa-
uum præceptum?

Iubet ut propter Deum præstetur ueritas in
omni uita, dictis & factis, ac nominatim in iu-
dicijs, in contractibus & in pactis, requirit
ueritatem. Vide autem quàm late pateat hoc præ-
ceptum, regit iudicia, pacta, contractus, & com-
plectitur partem iustitiæ particularis, scilicet
quæ uetat ne fraude & per calumnias alij ledan-
tur. **Duplices** sunt enim duplices iniuriæ. **Alia** fiunt ui,
iniuriæ. aliæ sine ui manifesta, sed dolo & fraude fiunt. **Viol-**
lencia prohibetur in quinto & septimo præcep-
to. **Hic** prohibentur mendacia, imposturae, ca-
lumniæ. Ita sparsa est iustitia particularis in hæc
præcepta. **Nam** iustitia particularis prohibet in-
iurias utriusque generis. **Porro** hæc uirtus quæ
uetat mendacia et calumnias, uocatur ueritas. **Ut**
autem superiora præcepta alias partes reipubli-
cæ munierunt, ita hoc præceptum munit iudicia,
pacta & contractus. **Facile** autem possunt agno-
sci pec-